

Štoreški ŽELEZAR

Leto XXIII 1983
SEPTEMBER Št. 17

GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Nova novogradnja v naši DO

Železarna Štore je v zadnjih dveh desetletjih naredila velik napredek v svojem razvoju, ki se tudi sedaj ne zaustavlja, ampak se le pogloblja ter vedno bolj zavzema dimenzije normalnega in progresivnega razvoja. Žal se je pri tem zgodilo, da je področje vzdrževanja ob tem zaostalo v svoji opremljenosti. Ta zaostanek se je že tako povečal, da ga je treba nujno nadoknaditi, ker je že pri čel ogrožati razvoj celotne DO.

O tem smo že v letu 1978 veliko razpravljali. DS DO in DS TOZD Vzdrževanje pa sta sprejela potrebne sklepe. Celotni povzetek investicijskega programa je bil takrat objavljen tudi v Štorskem železarju. Ob sprejemanju temeljev plana Železarne Štore za srednjeročno obdobje 1981–1985 pa smo se skupno odločili za združevanje sredstev in za izgradnjo vzdrževalnih obratov.

Vzporedno s pripravami samoupravnega sporazumevanja in združevanja sredstev so tekle tudi tehnično – tehnološke priprave: izdelava projektnih nalog, več različnih variant, idejnih in izvedbenih projektov, investicijskih zasnov, programov itd.

Končno je bila že v lanskem letu predložena Regionalni komisiji za oceno investicij pri MGZ Celje investicijska zasnova za izgradnjo kompleksa

vzdrževalnih obratov, kateri bi se gradil na lokaciji med CTP in kotlarno v Štorah II. Žal je bila zavrnjena iz že splošno znanih razlogov.

Ker razvoja železarne ni mogoče zaustaviti, niti se ni mogoče z zavrnitvijo strinjati, so se iskale nove možnosti in druge rešitve.

Na predlog članov KPO Železarne Štore je prišlo v začetku meseca februarja 1983 do nove variante in drugačnega predloga:

– naj se izgradi nova hala oz. ladja ob vzhodni steni hale MO.

Varianta se je obdelala v TOZD Vzdrževanje in v TOZD MO idejno, projektno in tehnološko; že v mesecu juniju 1983 so predložili novo investicijsko zasnovo Regionalni komisiji za oceno investicij pri MGZ Celje, katera jo je odobrila.

Z mesecem jilijem pa se je že pričela izgradnja, ki jo izvaja GRADIS kot najugodnejši ponudnik.

Kaj vsebuje ta varianta in kaj bomo lahko s pomočjo te hale rešili?

Po tehnološkem projektu bo mogoče razvrstiti v to halo, ki meri 125,5 × 23 m notranje površine:

– oddelek za izdelavo rezervnih delov (vso mehansko obdelavo z orodjarno, pripravo materiala in odpremo RD);

- oddelek ročne izdelave oz. izdelavo sklopov;
- oddelek izdelave konstrukcij z varilnico ter stroji za obdelavo pločevine in profilov ter
- izvajati popravila posameznih strojev in sklopov.

Predvidevamo, da bo v hali lahko delalo okrog 100 delavcev na področju rezervnih delov ter sklopov in okrog 80 delavcev na področju izdelave jeklenih konstrukcij in popravil strojev. Gardrobne prostore bodo imeli v aneksu TOZD MO, družbeno prehrano pa v jedilnici Valjarne II.

V prostorih, ki se bodo s preselitvijo izpraznili v Štorah I, želimo urediti primerne pogoje za delo poleg ostalih skupin tudi za skupini vzdrževanja žerjavov in tehnic.

Žal s tem problem normalnega razvoja področja vzdrževanja za daljše ob-

dobje ne bo rešen. Ob tako hitrem razvoju železarne bo prej ali pozneje moralo priti do izgradnje objekta novih vzdrževalnih obratov, kot je predvideno z razvojnim programom Železarne Štore. Z izgradnjo te hale je trenutno omejena tudi nadaljna izgradnja v TOZD MO in s tem začasno delno omejen razvoj mehanske obdelave te TOZD. Vendar v danih pogojih to predstavlja začasno racionalno rešitev za razvoj vzdrževanja, delovne organizacije in tudi za področje mehanske obdelave v TOZD MO, ki naj bi pozneje, po izgradnji novih vzdrževalnih obratov, prevzel to halo v uporabo za namene svoje tehnologije.

O poteku izgradnje tega tako potrebne objekta vas bomo sproti seznanjali.

Mr. Stane Gajser

6. september 1950

IZVOLILI SMO PRVI DELAVSKI SVET

13. september 1950

PRVA SEJA NOVOIZVOLJENEGA DELAVSKEGA SVETA

17. september 1950

Svečana predaja ključev tovarne, predstavnika oblasti, inž. Viktorja Kotnika, prvemu predsedniku DS tov. Tugomerju Vogli.

Tradicionalna razstava inovacij v Štorah

Vsaki dve leti prireja Društvo izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Železarne Štore tradicionalno razstavo dosežkov preteklih dveh let.

Na tej razstavi sodelujejo društva DIATI celjske regije, raziskovalne skupnosti občin Celje, Sentjur in Smarje s sodelovanjem Komisije za inventivno dejavnost pri občinskem sindikalnem svetu občine Celje, Društvom inženirjev in tehnikov Celje, šol usmerjenega izobraževanja TSS Celje in SKIMC Štore ter osnovni šoli Štore in Sentjur.

Letošnja razstava bo v Kulturnem domu v Štorah. Otvoritev bo v petek, dne 23. septembra 1983, ko bo potekala tudi konferenca republiškega DIATI.

Razstava je del dosežkov dveh let, del našega življenja, napredka in naših prizadevanj. Zato je prav, da si sleherni delavec in občan razstavo ogleda.

V zgornjih prostorih Kulturnega doma bo hkrati tudi razstava s področja ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Razstavo bodo popostrila še dela naših likovnih umetnikov.

RAZSTAVA BO ODPRTA od 23. do 30. septembra 1983.

URESNIČEVANJE ZAKONA O LJUDSKI OBRAMBI IN DRUŽBENI SAMOZAŠČITI

Sprejem novega zveznega zakona o splošni ljudski obrambi (v aprilu in republiškega zakona o SLO in DS v oktobru preteklega leta) pomeni ureditev temeljnih vprašanj obrambnih in samozaščitnih priprav, aktivnosti ter delovanja v skladu z doseženo stopnjo razvitosti, obrambne in samozaščitne pripravljenosti in z jasno opredelitvijo nadaljnega razvoja enotne obrambno samozaščitne funkcije družbe.

Menim, da je zato prav, da opozorim na uresničevanje novih zakonov in naših obveznosti in dolžnosti do dograjevanja konkretne prakse. Na tem področju moramo predvsem oceniti, v kolikšni meri je treba dopolniti ali spremeniti obstoječe samoupravne splošne akte, ki se opredeljujejo kot novosti (na obrambnem in samozaščitnem področju). Naloge (na tem področju) niso velike in obsežne. Gre za vsebinske dopolnitve v pristopih in razmišljanjih, kako zagotavljati učinkovito obrambno in samozaščitno funkcijo v celotni družbi in v vsakem njenem posameznem delu. S tega vidika se novi zakoni kažejo kot programska usmeritev nadaljnega razvoja in krepitev splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. To pa še posebej velja za obrambne in samozaščitne aktivnosti in dejavnosti, ki posredno ali neposredno povečujejo obrambno in samozaščitno pripravljenost ter je to temelj za učinkovito uresničevanje nalog, aktivnosti in interesov SLO in DS.

(Nadaljevanje na 2. strani)

URESNIČEVANJE ZAKONA V SLO

(Nadaljevanje s 1. strani)

V tem smislu je zakon popoln in splošen. Izraža pa funkcionalno povezanost SLO in DS kot enotne obrambno zaščitne funkcije socialistične samoupravne družbe. Skupni imenovalec, ki jo povezuje, je nevarnost za družbo in njene vrednote, vključno s posameznikom, njegovim delom in njegovim političnim ter družbeno-ekonomskim položajem v naši družbi. Vrsta in intenzivnost nevarnosti je tista, ki določa obseg in kvaliteto angažiranja, sil in aktivnosti za njeno preprečevanje, preseganje in odpravljanje. Uresničevanje družbene samozaščite kot celote ukrepov in aktivnosti, ki jih uresničujejo vsi družbeni subjekti kot del samoupravnih funkcij za preprečevanje in odpravljanje sovražnih in družbeno škodljivih pojavov in dejanj, kar zagotavlja stabilnost razmer v družbi, možnosti za uresničevanje temeljnih družbenih ciljev, je najtrdnjša osnova za učinkovito uresničevanje sistema splošne ljudske obrambe. Zakon kot sistemski predpis razdeljuje le temeljne osnove družbene samozaščite in s tem daje osnovo za konkretiziranje vprašanj družbene samozaščite kot širokega področja družbenega delovanja v vseh delih in ravneh družbenega organiziranja od KS, TOZD do posameznih družbenih, gospodarskih dejavnosti in organov ter nosilcev družbenopolitičnega sistema. Osnovni cilj obrambne funkcije je preprečevanje in odpravljanje tistih vrst nevarnosti, ki jih lahko označimo kot zunanje (npr. agresije) in tistih, ki jih pogojujejo objektivni vzroki (naravne in druge nesreče) skratka namenjena je za preprečevanje in odpravljanje vseh vrst drugih nevarnosti, ki človeka in njegovo delo ter druge družbene vrednote lahko ogrozijo. Take nevarnosti so morebitne izredne razmere, sovražna in družbeno škodljiva dejanja ter pojavi. Tu gre za nevarnosti, ki izhajajo iz nasprotij lastnega razvoja, nastajajo zaradi vpliva mednarodnih dogajanj, pa tudi neposrednega sovražnega (kontrarevolucionarnega) delovanja proti socialistični samoupravni ureditvi. Vsi ti pojavi in dejanja lahko povzročajo nestabilnost razmer v družbi, omogočajo ugodna tla za uveljavljanje naši družbeni usmeritvi nasprotnih sil, sovražnih ipd. pritiskov in nevarnosti. **Takšno sprejemanje in uveljavljanje obrambno samozaščitne funkcije pa pomeni in zahteva od vseh nas, da kaj več storimo v pogledu našega političnega kot tudi vsakdanjega praktičnega dela na področju SLO in DS.** Uresničevanje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite je družbeni proces, ki zahteva čas, angažiranje in prizadevanje za njegovo uveljavljanje v praksi.

Prav zato je pomembno, da se v vseh novih sistemskih rešitvah, normativnih rešitvah, velik poudarek nameni prav dodelavi temeljnih načel, na katerih temelji in se uveljavlja sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Kot prvo je treba poudariti, da praviloma celoten družbeno-ekonomski sistem deluje nespremenjeno v vseh razmerah, torej v miru pri preprečevanju in odpravljanju sovražnih in družbeno škodljivih pojavov in dejanj, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah, kot tudi v neposredni vojni nevarnosti in v vojni. **Praktično uresničevanje tega načela pomeni, da morajo temeljne organizacije v miru zagotavljati pogoje za svoje uspešno funkcioniranje v spremenjenih razmerah.** Pri tem se načeloma organizacija ne bi bistveno spreminjala. Kljub temu pa mora biti toliko prilagojena, da bo lahko OZD uspešno prešla na delovanje v začetnem obdobju vojne.

Izhodišče pri tem je ocena možnosti delovanja TOZD in DO, v najtežjih razmerah: to je v primeru agresije. Prednost mora biti v pripravljanju in aktivnosti za zagotavljanje pogojev za učinkovito vodenje splošnega ljudskega odpora, ki je odločilna oblika odvratanja in preprečevanja agresije.

Druugo načelo je, da se naloge, aktivnosti in interesi splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite uveljavljajo kot integralni del mirododne dejavnosti. To pomeni, da se v okviru planiranja razvoja mirnododne dejavnosti načrtuje tudi razvoj nalog splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

To pomeni, da se morajo pri opravljanju, razvoju in izvrševanju redne dejavnosti uresničevati tudi interesi SLO in DS. Ti interesi se uresničujejo s prostorskimi, tehničnimi, materialnimi, kadrovske, razvojnimi in podobnimi ukrepi. Te dolžnosti pa veljajo za vse TOZD, DSSS in OZD.

Da bi lahko čim ustrezneje določili naloge splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite v samoupravnih splošnih aktih, moramo dojeti vsebinsko nalog, ki jih imajo vse TOZD, DSSS, OZD na področju obrambe in zaščite. Tako delavci v TOZD zlasti:

– ocenjujejo varnostne in obrambne razmere, priprave in v skladu z njimi skrbijo za obrambo, varnost in zaščito organizacije ter varnost in obrambo širše skupnosti;

– skrbijo za obrambno in samozaščitno usposabljanje;

– izvajajo obrambne in zlasti samozaščitne aktivnosti za varovanje socialističnih samoupravnih odnosov in družbene lastnine;

– zagotavljajo organizacijske, kadrovske in materialne pogoje za delovanje organizacije v vseh spremenjenih razmerah.

Naslednje vprašanje, ki ga mislim izpostaviti, je vprašanje delovanja komitejev za SLO in DS.

Komiteji za SLO in DS so politično operativni organi, ki jih na predlog ZK imenuje DS. Njim so za svoje delo tudi odgovorni in obenem v celoti ZK. Vsak komite skladno s svojo vlogo (kot politično operativni in koordinacijski organ) usmerja, usklajuje in koordinira vse obrambno samozaščitne priprave, aktivnosti in naloge ter zagotavlja enotnost, učinkovitost in pravočasnost vsega obrambno-samozaščitnega delovanja v konkretni situaciji:

– njegove sklepe in stališča uresničujejo vsi ostali organi samostojno in v okviru svojih pristojnosti;

– člani komiteja so najodgovornejši nosilci funkcij v DPO, organih samoupravljanja in na strokovnem področju;

– komite deluje v miru in v vseh spremenjenih razmerah;

– izjemoma lahko nastopa tudi v oblastni funkciji, ali bolje rečeno v primeru, da je onemogočeno delovanje drugih organov, kot na primer delavskega sveta, prevzema neposredno opravljanje dolžnosti, vse dokler se delo delavskega sveta ne obnovi.

To so samo nekatere naloge, ki jih bomo morali uresničiti v vseh delovnih sredinah skladno z novimi zakoni o SLO in DS.

Ivan Štefančič

OBISK V RDEČEM OKTOBRU

(nadaljevanje in konec)

V okviru sindikata imajo tehnične inšpektorje za varstvo pri delu. To so strokovno usposobljeni in plačani sindikalni delavci, ki skrbijo za varnost pri delu in za ekološke razmere. Po svoji funkciji lahko zaustavijo delo oziroma kaznujejo, odvisno seveda od vrste kršitev. Prav tako imajo v okviru sindikata pravno inšpekcijo, ki poleg kontrole izvajanja tudi predlaga izboljšave stanja v delovnih zakonih. Za pridobitev stanovanja se delavec vpiše na seznam v svojem zavodu, kjer dela, na vodstvo in na sindikalni komite, kjer tudi odločijo, kateri je na vrstnem redu. Za stanovanje 30 m² (v kvadraturu se šteje samo površina sob) skupaj s stroški za plin, elektriko in vodo plačujejo mesečno okoli 30 rubljev. Povprečni mesečni dohodek znaša okoli 200 rubljev, prehrana je relativno poceni, razen specialitet in alkohola. Drag je tudi tekstil in tehnični izdelki. Npr. barvni televizor stane 450 rubljev in avto Volga 14.000 rubljev.

V Moskvi smo si ogledali Rdeči trg in menjavo straže pred Leninovim mavzolejem. V ozadju mavzoleja je obzidje Kremlja, v katerem so vzdane ploščice in žare umrlih vidnejših politikov ZSSR. Nasproti vhoda v Kremelj je zanimiva cerkev, ki jo je dal zgraditi Ivan Grozni v čast zmage nad Tatari. Zanimiva je po tem, da je vsaka kupola izdelana v drugačni arhitekturi in barvah. V zvezi s to cerkvijo kroži zgodba o arhitektu in graditelju te cerkve, katerega je po dograditvi Ivan Grozni vprašal, če bi lahko naredil še lepšo. Ta mu je odgovoril, da bi lahko, nakar ga je dal Ivan Grozni oslepiti, tako da bi ta cerkev ostala najlepša med vsemi.

Ko so nas peljali v Muzej znanosti in tehnike, smo se peljali mimo Metalurške fakultete, kjer študira 3000 študentov in mimo televizijskega stolpa, ki je visok 540 m. V Muzeju znanosti in tehnike smo si ogledali 20 minutni film, ki predstavlja nekaj turističnih zanimivosti iz ZSSR. Zanimivost predvajanja tega filma je, da gledalci stojijo sredi dvorane, ki je okrogla. Na stenah v krogu je enajst filmskih platen, na katerih se istočasno odvija film, tako da dobiš občutek, da si v središču dogajanja. Muzej znanosti in tehnike zavzema 300 hektarov zemljišča z 80 paviljoni. Paviljone smo si zaradi odmerjenega časa ogledali z električnim vozilom. Pri vho-

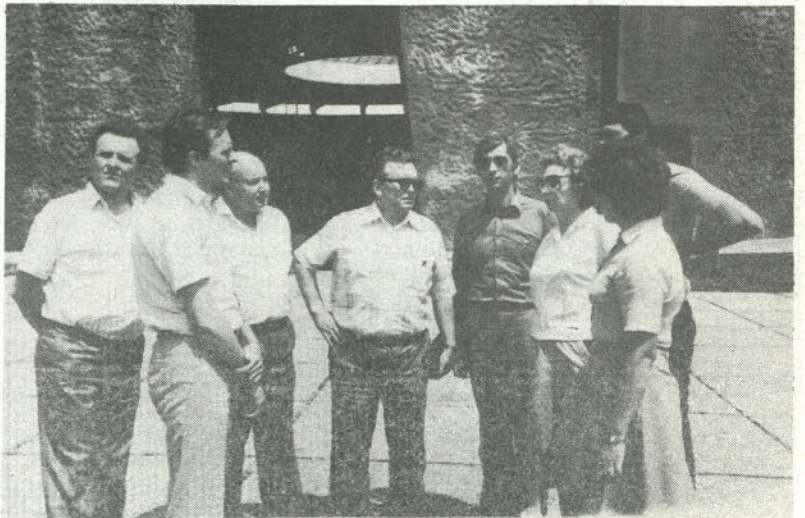
du v muzej je znamenita raketa Vostok, s katero je Jurij Gagarin prvi poletel v vesolje. Muzej je odprt celo leto, v njem so prikazani vsi dosežki znanosti na vseh področjih.

Velika zanimivost Moskve je tudi Bolšoj teater, ki sprejme 1500 gledalcev. Dvorana je izredno lepa, skoraj vsa pozlačena, balkoni so postavljeni v šestih nadstropjih, tu so tudi lože za državnike in ostale delegacije. Največja vrednost pa je, da v takšnem ambientu doživiš gledališko predstavo. Mi smo si ogledali baletno predstavo.

Naslednji dan smo odpotovali v Volgograd, kjer smo si premaknili uro za eno uro naprej. V Moskvi je ura premaknjena glede na jugoslovanski čas za dve uri in tako smo bili v Volgogradu za tri ure naprej pred našim časom. Zaradi razsežnosti ZSSR je uraden moskovski čas, tako da po napovedih npr. v poročilih vedno povedo, da se je to in to dogajalo po moskovskem času.

Volgograd je industrijsko mesto in vsa industrija je vzdolž reke Volge. Tako je mesto dolgo okoli 75 km in široko 6-7 km ter se razprostira ob Volgi. Železarna oziroma zavod Rdeči oktober leži prav tako ob obali reke Volge. V njem je zaposlenih 17 tisoč delavcev. Letno izdelajo okoli 2 milijona ton jekla, od tega 1,5 milijona ton jekla gotove proizvodnje, ostalo se predela izven zavoda. Letni prihodek je 490 milijonov rubljev. V zavodu Rdeči oktober imajo visoke peči, Siemens-Martinovo jeklaro, tri elektrojeklarne, EPŽ postopek, valjarno za okrogle profile, kotnike »U« in »I« profile ter pločevino v trakovih in v ploščah, termično obdelavo, hladno predelavo, izdelavo posod ter ostale pripadajoče službe od vzdrževanja do laboratorijev in kontrole. Izdelujejo okoli 400 vrst jekla, od nerjavečega jekla, jekla za kroglične ležaje, jekla za instrumente ter jekla za blago splošne potrošnje. Poleg tega poseduje zavod Rdeči oktober 1000 hektarov zemlje, na kateri pridelujejo pšenico, ječmen ter se ukvarjajo s svinjerejo. V izgradnji imajo 20 tisoč kvadratnih metrov zasteklenih vrtnjakov za vrtno pridelke. V ZSSR je obveza vsakega zavoda, da poleg osnovne dejavnosti prideluje še nekaj kmetijskih kultur. V okvir zavoda

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pred spomenikom padlih borcev za Stalingrad

Obisk v Rdečem oktobru

(Nadaljevanje z 2. strani)

spada še zdraviliški fom (profilaksa) s 125 ležišči, 60 hišicami z vrtovi za letovanje, otroške jasli, pionirski tabor za 900 pionirjev ter dve trgovini, ki so na področju zavoda, kjer lahko ob zaključku delovnega dne zaposleni opravijo vsakodnevne nakupe.

V zavodu Rdeči oktober so nas peljali v dve jeklarni. V prvi elektrojeklarni imajo tri elektroobložne peči, in sicer dve 200 tonski in eno 100 tonsko. Ulivanje je samo klasično, v ingote teže okoli 6,5 t. V drugi elektrojeklarni imajo dve EOP po 25 t kapacitete in eno EOP z 18 t kapacitete za letno kapaciteto 160.000 t jekla. Odlivajo jekla v ingote ter na 4 naprave s polkontinuiranim odlivanjem tekočega jekla. V bistvu je to vertikalna polkontinuirana naprava za odlivanje tekočega jekla formata 36 mm kvadrat z dvema linijama.

Na takšni napravi odlijejo na obeh linijah blum dolžine 13 metrov formata 360 mm kvadrat z dvema linijama.

Količina jekla v livnem loncu je enaka količini jekla dveh blumov, nakar se odlivanje na polkontinuirani napravi zaključuje. Hlajenje in kristalizacija se vršita v primarnem delu v cevni bakreni kokili dolžine 1200 mm. Ostali postopek je podoben drugim kontinuiranim vertikalnim napravam. Zanimiva je enostavnost postopka, saj odlivajo tekoče jeklo direktno iz livne ponovce, preko razdelilnega kanala v kristalizator konti naprave, tako da je praktično zaščiteno tekoče jeklo od reoksidacije ter s tem tudi vpliv na kvaliteto jekla. Napak odličnih blumov ne kontrolirajo, saj vse blume ponovno pretaljujejo po EPZ postopku.

V ostalem času so nam pokazali planetarij, hidroelektrarno, panoramo, spomenike padlim žrtvam v stalingrajski bitki, tehnični muzej Rdečega oktobra, Pionirski dom, Zdraviliški dom (profilaktori) in pionirsko letovišče.

V planetariju, ki ima narejen strop v obliki polkrogle in na katerega projicirajo zvezdni sistem, so nam prikazali posege v vesolje.

Zanimivost hidroelektrarne na Volgi, ki proizvaja 15 TWh električne energije letno, je, da so z jezom, po katerem teče železniški in cestni promet, v notranjosti pa postrojenje hidroelektrarne, ustvarili praktično umetno morje dolžine 500 km in širine 40 km. Takšno »morje« je v teh krajih izredno potrebno za kmetijstvo, saj je v poletnem času tu izredno vroča in suha klima.

Panorama predstavlja bitko za Stalingrad. To je v krogu postavljeno umetniško poslikano platno dolžine 120 metrov in širine 4 metre. Osvetljevanje je iz zunanje strani in daje posebno živost slikam. Celotna slika predstavlja dogajanje bitke na dan 26. oktobra 1943. Med platnom in obiskovalcem pa so v krogu razmešeni ostanki bitke za Vodnjak v hrib nad Volgogradom z okoli 120 metrov nadmorske višine, za katerega so se bili najhujši boji. Obiskovalec ima občutek, da je v sredini teh dogajanj in na vrhu tega hriba.

Spomeniki, ki obeležujejo ta dogajanja, so urejeni v nizu in se zaključujejo z veličastnim spomenikom, tako imenovanim Mati domovine, višine 85 metrov in teže 8 tisoč ton. V grobnici, kjer je pokopanih 7000 padlih borcev in kjer je stalno častna straža in večni ogenj - bakla v roki, izvirajoči iz tal, smo počastili padle z enominutnim molkom.

V tehničnem muzeju Rdečega oktobra imajo urejeno dokumentacijo od nastanka zavoda do bojev, ki so se vršili v tovarni Rdeči oktober. Znano je, da so

se iz delavcev formirale oborožene brigade za obrambo zavoda, ter kako so se bitke vršile v tistem času nemškega udara. Zanimivo je, da sprti shranjajo v muzej vse glavne značilnosti, ki so v zvezi z zavodom Rdeči oktober. Med ostalimi imajo v muzeju tudi vključeno inovatorstvo.

V Pionirskem domu imajo krožke za deklice in dečke do 13. leta starosti, ki se lahko vključujejo v delo od šivalnih, foto, elektronskih, risarskih in drugih krožkov.

V zdraviliškem domu so nam pokazali to, kar so nam v pogovorih povedali o sistemu delovanja takšnega doma.

Pionirsko letovišče za letovanje 900 otrok v eni dekadi so uredili nekaj kilometrov oddaljeno od reke Tihega Dona, kjer je tudi spomenik padlim 35.000 vojakom. Otroke v teh letoviščih poleg vseh ostalih dejavnosti (šport, kultura...) uvajajo v kmetijska opravila, saj štiri ure na dan opravljajo dela na polju.

Na koncu bi še omenil športno področje, ki je prav tako razvito v rekreativnem delu. Med organizacijami v Volgogradu dvakrat letno organizirajo kovinarsko spartakiado, saj sta poleg manjših predelovalnih industrij pomembni še Tovarna traktorjev do moči 75 KM, kapacitete okoli 300 kom/dan (pred vojno je bila to tovarna tankov T 34) ter tovarna vrtnalnih strojev. Tako je spartakiada zelo množična in priznana.

Na področju kulture se zaposleni delavci, predvsem mladina, vključujejo v gledališko, plesno, pevsko in godbeno zvrst dejavnosti, kar so nam prikazali s svojim nastopom v kulturnem domu Volgograda. S to prisrčno predstavo, v kateri so nastopali tudi cicibani, po rusko »zvezdočke«, smo se praktično poslovlili in zaželeli naslednje srečno snidenje.

Uradne razgovore smo imeli 27. 6. 1983 v predsedstvu sindikalnega komiteja za rudarstvo in metalurgijo v Moskvi, 29. 6. pri direktorju Zavoda Rdeči oktober v Volgogradu, v dopoldanskem času 30. 6. pa pri upravniku elektrojeklarni Rdeči oktober. Razgovore smo imeli o organiziranosti, delu in vlogi sindikata v ZSSR, kakor tudi o izmenjavi izkušenj. V vseh ostalih splošnih razgovorih so bile vedno vtakne besede prijateljstvo, mir ter apel, da se moramo boriti proti postavljanju raket na evropskih tleh. Ob koncu so vsi poslali tople pozdrave vsem našim delavcem v SOZD Slovenskih železarn.

Dominik Tomažin

Vrhovni plenum OF kot najvišji predstavnik ljudske oblasti slovenskega naroda je 16. septembra 1943 izdal razglas o priključitvi Slovenskega Primorja k svobodni Sloveniji v okviru svobodne in demokratične Jugoslavije.

Prešernova brigada je po tednu hudih bojev 19. septembra 1943 naskočila in zavzela močno utrjeno belogardistično postojanko, grad Turjak, v katero se je po kapitulaciji Italije zateklo okoli 800 belogardistov in četnikov. Večji del posadke je bil ujet, med njimi tudi precejšnje število duhovnih vodij in organizatorjev belogardizma. Partizani so zaplenili nad 100 mitraljezov in večjo količino drugega vojaškega materiala.

Kako smo delali

Predvideni plan proizvodnje je v mesecu juliju 83 bil dosežen s 102,0 odstotkov. TOZD tovarna traktorjev je proizvedel 372 komadov traktorjev in presejel operativni plan za 9,4 %.

Elektroplavž

Proizvodnja grodlja je manjša od operativnega plana za 10 ton. Razlog je v defektu jakotnega voda, ki je povzročil zastoj peči in s tem izgubo proizvodnje 220 ton grodlja. V mesecu poročila je TOZD proizvajal SG-N grodelj in SG-SP.

Jeklarna

V mesecu juliju znaša dosežena proizvodnja 10.195 ton odlitih gredic, kar je za 1,1 % nad operativnim planom. Preskrba s surovinami je bila pomanjkljiva in nekvalitetna. Težave so bile z dobavo FeMn, SiMn, Si-metala in CaSi. Kvaliteta starega železa je bila slaba, kar posebej velja za dobavo iz Rotterdama, saj je tisto železo vsebovalo visok delež barvnih kovin in močno zarjavele sprešane konzerve in drugo pločevino.

Valjarna

Skupna količina valjanih proizvodov v mesecu juliju znaša 1.366 ton, od tega 1.057 ton blagovne proizvodnje in 309 ton za predelavo. Pomanjkanje delovne sile in visok bolniški stalež.

V tem mesecu se je nadaljevala montaža opreme.

Livarna I

Skupna proizvodnja znaša 1.525 ton ali 113,0 %. Nastal je daljši izpad na peči BBC-1, zaradi poškodbe oziroma zamenjave špirale.

Livarna II

Proizvodnja znaša 621 ton, operativni plan pa je predvideval 580 ton proizvodnje. Slaba kvaliteta surovin, predvsem koka in bentonita.

Obdelovalnica valjev

V mesecu juliju je bilo obdelanih 259 ton valjev, kar je za 4,0 % več od operativnega plana.

Obdelovalnica litine

Obdelane litine v mesecu juliju je bilo 69 ton, kar znaša z indeksom 113,1.

Tovarna traktorjev

Se vedno se srečujejo s pomanjkanjem nekaterih vrst materiala, kot je pomanjkanje nosilcev kolesa, zračnega filtra, izpušnih cevi, rimske matice, volanskega droga, zagozde za volan, C kljuk, prednjih kolesnih obročev, zadnjih kolesnih obročev ter ščitne pločevine gredi izhodnega priključka, kar ima za posledico, da je okoli 300 traktorjev nekompletnih.

Rekordna dnevna proizvodnja

Tudi poletno obdobje, ob hudi vročini, ni ovira za doseganje rekordnih količin proizvodnje.

Tako je dne 5. avgusta 1983 Valjarna II dosegla na vseh treh izmenah, ob izenačenih količinah, **rekordno dnevno proizvodnjo**. Tega dne so z 871.842 kg vložka dosegli 842.000 kg blagovne proizvodnje, kar je 96,6 % izplen. K doseženemu uspehu iskrene čestitke!

Valjarna II

TOZD Valjarna II je v mesecu juliju proizvedel 7.696 ton valjanih izdelkov, kar je v primerjavi z operativnim planom več za 2,5 %.

Jeklovlek

Za mesec julij je bila z operativnim planom predvidena količina hladno predelanih profilov 1.080 ton. Skupno je bilo proizvedeno 1.036 ton, kar znaša z indeksom 95,9. Planirana količina ni bila dosežena zaradi zastojev in ozkih grl v predelavi, ki so se pojavile kot posledica prenizkega števila zaposlenih ter pomanjkanja poravnanih predprofilov za brušenje ovalno izvaljanih profilov.

Zaposleni

Število zaposlenih znaša 3.463, letni plan pa predvideva 3.458, kar znaša z indeksom 100,1. Z upoštevanjem nadur in pogodbenih del je število zaposlenih 3.617. Gospodarski načrt pa predvideva 3.526, kar predstavlja 102,6 % realizacijo letnega plana.

Nadure

Doseženih je bilo 19.430 nadur, planiranih pa 16.731, kar je za 16,1 % več od planiranih.

Produktivnost

Produktivnost na nivoju DO znaša 108,7 %

miru na Bližnjem vzhodu, o umiku Izraela z zasedenega ozemlja in ureditev palestinskega vprašanja na podlagi resolucije 242 Varnostnega sveta. Za sklenitev te pogodbe sta Begin in Sadat istega leta prejela Nobelovo nagrado za mir. Ta odločitev je v svetu naletela na ostre obsodbe.

Nemški izumitelj Rudolf Diesel, konstruktor po njem imenovanega motorja, je umrl 29. septembra 1913.

Analiza odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in nege v ŽŠ v letu 1982 (konec)

Medtem ko je bil v letu vsak zaposlen v Železarni Štore povprečno 21,8 dni v staležu bolnih, se je število bolezenskih dni zaposlenega (SREDNJE TRAJANJE = IO) v letu 1982 znižalo na 15,6. Tudi letos je po številu dni na zaposlenega vođača TOZD valjarna I, čeprav je znižala število bolniških dni na zaposlenega od 30,7 na 23,1 in odstotek dnevnih nezmožnih za delo od 8,4 na 6,3. Nadaljnji vrstni red je naslednji: GSKS, Valjarna II, Elektroplavž, Jeklarna, itd. (lanski vrstni red je naslednji: GKSG, Valjarna II, Elektroplavž, Jeklarna, itd. (lanski kot lani, ima najnižje število bolezenskih dni na zaposlenega TOZD energetika, ki ima tudi najnižji povprečni dnevni odstotek nezmožnih za delo.

Povprečen odstotek dnevnih nezmožnih za delo v Železarni Štore v letu 1982 je bil 4,3 % (lani 5,97). Kljub temu, da je povprečni odstotek bolniškega staleža (BS) v letu 1982 bistveno nižji kot leto poprej, je v Železarni Štore dnevno odsotnih z dela povprečno 147 ljudi, torej deset več, kot jih je zaposlenih v TOZD transport!

Druga »dolgoročna nalozba« je resnejši pristop k sanaciji še vedno poraznega stanja zobovnja. Ne zavedamo se dovolj, da urejeno zobovnje nima le estetskega pomena, ampak tudi zdravstvenega. Vsak gnil zob pomeni potencialno infekcijo, katere žarišče je v us-

tih! Neprežvečena hrana poveča težave želodčnim bolnikom, itd. Čeprav smo povzeli v zdravstveni službi že določene korake, pravega odziva še ni.

Še vedno je marsikateri stalež posledica alkoholne zasvojenosti in njenih posledic. Noben korak ne bo uspešen, če pri tem ne bo sodelovala cela Železarna!

Bežen sprehod po Železarni nam pokaže opuščanje pravil varstva pri delu. Res so primerjalni rezultati z drugimi železarnami za Štore dokaj ugodni; številke v tekstu in tabelah govore, da je to še vedno problem, ki zahteva od slehernega resnejši pristop. O čem razmišlja predpostavljene ob odklonilnem stališču delavca do osebnega zaščitnega sredstva, ko dobro ve, da bo sčasoma to narušilo njegovo zdravje? Kakšne so moralne kvalitete človeka, ki namerno, za izgovor so običajno ekonomski razlogi, opusti katero od zahtev varstva pri delu, pri tem pa ve, da lahko pride do nesreče, ki v trenutku vse načrte obrne na glavo?! Kljub upoštevanju zahtev varstva pri delu je v težki industriji še dovolj nepredvidljivih možnosti za nesreče.

Če ugotovimo, da ostanejo zaključki in predlogi iz prejšnje analize permanentna skupna naloga, je treba povedati tudi to, da so se podatki o BS v Železarni Štore »umirili«. Indeksi so nižji v

vseh TO, tudi v tistih, kjer so pogoji najtežji. Izrazitih odstopanj ni več.

Veseli bomo, če bomo izvedeli, da je z zmanjšanjem odsotnosti z dela zaradi bolezni, poškodb in nege porastla v Železarni produktivnost in da je delček boljših rezultatov dodala tudi zdravstvena služba.

4. UGOTOVITVE IN PREDLOGI

Ni nepomembna ugotovitev, da smo v letu 1982 znižali s skupnimi močmi vse indekse, ki opredeljujejo odsotnost z dela zaradi bolezni, poškodb in nege na sprejemljivo raven. Tako kot nismo mogli ugotoviti razlogov za nepričakovan porast indeksov v letu 1981, nam niso povsem znani razlogi za njihov padec v letu 1982.

Je to stabilizacija kadrovske zasedbe v Zdravstveni postaji, osveščenost ljudi ali zaostritev pogojev gospodarjenja in posledična zaostritev discipline in spoznanja vseh, da je »stvar resna«? Samo poglobljena sociološka študija bi verjetno dala natančnejši odgovor. Verjetno bi se morala taka študija ukvarjati tudi z vprašanjem, če ni padec osebnega in družbenega standarda dosegel stopnje, ko je izguba zaslužka zaradi odsotnosti z dela za večino delavcev že pomembna pri družinskem proračunu? Odgovoriti bi morala tudi na vprašanje, če bi ugotovila, da je temu tako, koliko pomeni izguba zaslužka »Čistemu« delavcu in koliko tistemu, ki ima še druge vire zaslužka (popoldanska obrt, zemlja, ipd.). Bi se morda ti rezultati ujemale z večjim številom ljudi pri določeni kategoriji delavcev? Najbrž gre za vprašanja, ki so lahko provokativna le do te

meje, da bi kdo pričel raziskovati, sluteči odgovori pa dovolj vabljeni, da vzpodbudijo nemir vsakogar, ki ima vsaj latentno raziskovalno žilico.

Biti zadovoljen z doseženim pomeni stagnirati. Že letošnja gripa nam lahko pomembno pokvari lanskoletne rezultate in verjetno jih tudi bo. Dokazano je, da le 80 odstotna precepljenost populacije koristi. Prvi predlog je na dlani, če se zavedamo podatka, da že dolgo nismo preseglji 10 %.

(Konec)

Oddih železarja na Rabu

Kot vsako leto sta tudi letos poskrbela naša rekreacija in sindikat za še kako potreben oddih naših železarjev v štirih prav modro obarvanih zalivčkih naše-ga Jadrana.

Otok Rab je ena najstarejših točk, katerega naši delavci zelo radi obiskujejo in na njem se zadržijo po najmanj deset dni.

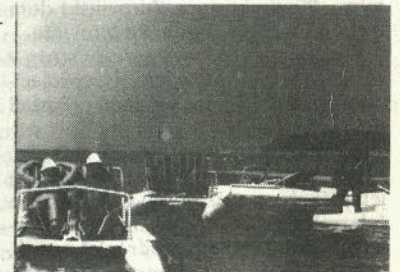
Rabska klima daje našim dopustnikom ob vrnitvi na delo še boljše rezultate v proizvodnji, za katero si prizadevamo vsi. Zavedamo se, da je od tega odvisen naš boljši jutri, naš življenjski standard. Za letošnje letovanje je naša organizacija priskrbela organiziran prevoz z avtobusom Štore-Rab-Štore. To je marsikateremu dopustniku olajšalo problem, kako priti na Rab in seveda nazaj domov. Tako dobre organizacije si še želimo. Ne smem pozabiti, da sta dekada, ki je letovala od 11. 7. do 21. 7. 1983, skrbno in veselo povezoval harmonikar Vlado in kitarist Maksi. To je omogočilo vsem prave dopustniške dneve in noči, ki se jih ne da pozabiti. Zavedamo se, kako je naš železar potreben takšnega razvedrila.

Povprečno trajanje nezmožnosti za delo v dnevih in IT, število bolniških dni na zaposlenega (IO), dnevni odstotek nezmožnosti za delo (BS) in število primerov na 100 zaposlenih (IF) v letu 1981 in 1982 po TO ŽELEZARNE ŠTORE.

Zvrst.	T O Z D	Bol. dni		IF		IT		IO		BS	
		1981	1982	1981	1982	1981	1982	1981	1982	1981	1982
Železarna Štore		74842	53790	178,2	142,9	12,3	11,0	21,8	15,6	5,97	4,3
1. Elektroplavž		2816	2189	172,2	152,7	14,2	12,9	24,5	19,5	6,7	5,3
2. Jeklarna		5845	3637	262,4	186,8	11,5	10,1	30,1	18,5	8,2	5,1
3. Valjarna I		8358	5604	213,9	179,8	14,4	12,8	30,7	23,1	8,4	6,3
4. Valjarna II		6195	5450	195,7	155,0	12,4	13,5	24,2	21,0	6,6	5,8
5. Jeklovlek		2792	2310	237,0	157,1	11,8	12,6	27,9	19,5	7,6	5,3
6. Livarna I		5684	3582	249,0	192,3	10,9	8,9	27,1	17,1	7,4	4,7
7. Livarna II		9003	5621	236,7	165,2	11,2	10,1	26,5	17,1	7,3	4,7
8. M O		4728	3385	216,3	171,7	11,1	9,6	24,1	16,5	6,6	4,5
9. T T		3635	2203	203,2	153,2	9,6	8,4	19,5	12,9	5,3	3,5
10. Vzdrževanje		6658	6069	138,5	119,8	11,1	11,0	15,3	12,9	4,2	3,5
11. Energetika		1195	413	84,5	59,5	12,8	6,0	10,8	3,6	2,9	1,0
12. Transport		3119	2021	130,6	100,0	16,2	14,5	21,2	14,7	5,8	4,0
13. KZ		1932	1400	113,1	87,5	13,1	12,5	14,8	10,9	4,1	3,0
14. SGKG		3243	2806	202,5	174,4	13,1	12,5	26,2	21,7	7,3	6,0
15. D P G		1644	1216	157,3	134,2	12,7	11,5	20,1	15,4	5,5	4,2
16. D S S S		7994	5063	101,5	89,3	14,8	10,7	15,3	9,6	4,2	2,6

DOSEGANJE NAČRTOVANE PROIZVODNJE v mesecu juliju 1983

TOZD-1	PROIZVODNJA - TON				EKSTERNA REALIZACIJA - TON				EKSTERNA REALIZACIJA - v 000 cin			
	mesec	kumul.	% mes.	% kum.	mesec	kumul.	% mes.	% kum.	mesec	kumul.	% mes.	% kum.
A - Elektroplavž	4.290	22.517	99,8	86,4	2.028	11.087	117,6	115,7	36.334	182.363	119,5	119,4
B - Jeklarna	10.194	74.435	101,1	103,2	-	-	-	-	38	1.560	10,9	111,0
C - Valjarna I	1.366	17.442	105,1	104,9	790	14.220	263,3	227,5	31.301	473.202	201,9	132,7
D - Valjarna II	7.696	54.419	102,5	100,9	7.489	49.067	110,1	126,5	298.023	1.677.783	95,1	115,2
E - Jeklovlek	1.036	7.546	95,9	99,1	774	7.119	135,3	130,1	73.469	520.226	115,8	113,2
F - Livarna I	1.523	13.525	113,0	103,6	1.462	12.590	125,1	110,9	99.727	671.915	234,3	120,0
G - Livarna II	621	4.449	107,1	99,0	372	3.022	100,0	103,7	33.491	246.495	116,9	138,8
H - Mehanska obdelava	69	590	113,1	105,0	61	384	115,1	89,9	11.401	87.068	50,4	43,9
J - Zov. traktorjev - kon.	372	2.742	109,4	107,7	177	2.416	73,8	128,4	105.057	902.385	124,3	141,6
L - Vdrževanje	-	-	-	-	-	-	-	-	387	8.553	44,0	189,0
M - Energetika - kon.	-	47	-	45,2	10	43	66,7	49,4	160	609	80,0	49,0
N - Transport	-	-	-	-	-	-	-	-	51	1.019	42,5	148,3
R - Kontrola kakovosti	-	-	-	-	-	-	-	-	4	201	10,0	109,2
S - GSG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
T - DPG	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
U - DSG	-	-	-	-	-	-	-	-	13	598	26,0	40,5
SKUPAJ DO: - TON	26.797	194.923	102,0	100,2	12.976	97.489	118,1	130,3	689.456	4.773.977	114,4	121,0

Rekreacija sestavni del letnega oddiha na Rabu (foto Planinšek)

Kranjc Aleksander, upravnik doma na Rabu (foto Planinšek)

Še posebej bi se skupaj z našimi dopustniki z Raven, s katerimi smo skupaj preživeli zasluženi dopust, zahvalil za prijazne gostinske usluge. Prav lepa hvala upravniku Sandiju za skrb, ekonomu Stipetu za ves dostavljen material, da je imela naša kuharica Smiljana kaj za v loncu in naš izurjeni šef strežbe kaj postreči na mizo.

Srečanji, ki je tako hitro minilo, se še želimo!

Tone

Novosti iz Samoupravnega sporazuma o uresničevanju pravic iz zdravstvenega varstva

Od skupnih strokovnih služb SIS za družbene dejavnosti Celje, Občinske zdravstvene skupnosti in Zdravstvenega centra Celje smo prejeli novosti iz Samoupravnega sporazuma o uresničevanju pravic iz zdravstvenega varstva, ki veljajo od 1. 7. 1983 dalje.

Zaradi neprijetnih dialogov v zdravstvenih ustanovah med izvajalci in uporabniki zdravstvenega varstva, ki so sicer redki, pa bi se vseeno želeli izogniti še tem, obveščamo delavce Železarne Store in občane KS Store, Svetina in Teharje o novitetah, ki so že v veljavi. Z ozirom na to, ker odstopanja od tega bremenijo TO, smo prisiljeni dosledno izvajati določila.

1. Povračilo prevoznih stroškov gre uporabnikom za najkrajšo razdaljo do najbližje zdravstvene organizacije, vendar šele na razdaljo **nad 20 km**, in to v višini stroškov z javnim prevozom (prej nad 15 km). To povračilo gre uporabnikom tudi tedaj, če je moral zaradi uveljavljanja zdravstvenega varstva ob zdravljenju **iste bolezni** potovati v zdravstveno organizacijo najmanj 5-krat na mesec in znaša skupna razdalja potovanja v eno smer najmanj 60 km.

2. Med nego bolnega ožjega družinskega člana (zakonca, otroka) imajo delavci in drugi delovni ljudje pravico do nadomestila osebnega dohodka največ 7 delovnih dni. Potrebo ugotavlja pristojni zdravnik. V primerih, ko to terja zdravstveno stanje ožjega družinskega člana, lahko le konzilij osnovne zdravstvene dejavnosti na podlagi **mnenja socialno-kadrovske službe OZD** podaljša pravico do odsotnosti z dela zaradi nege ožjega družinskega člana, zlasti če bi s tem preprečili hospitalizacijo obolelega družinskega člana, poslabšanje njegovega zdravstvenega stanja ali druge nezaželene posledice. To odsotnost lahko konzilij podaljša še za 7 dni, pri negi otrok do 7 let starosti pa največ dvakrat po 7 dni.

3. Delavec lahko le na podlagi mnenja zdravniškega konzilija dela skrajšan delovni čas na ustreznem delu, da bi tako hitreje obnovil svoje delovne zmoglosti. Za čas, ko ne dela, je upravičen do nadomestila osebnega dohodka. **Vsa priporočila, ki jih izdajajo pristojni zdravniki sami, niso obvezujoča za organizacijo združenega dela in skupnost in veljajo le, če je to posebej dogovorjeno.**

4. Delavcu, ki mu je prenehalo delovno razmerje, gre nadomestilo osebnega dohodka **še največ 30 dni** po prenehanju delovnega razmerja ob pogoju, da v tem času ne prejema drugih nadomestil in če bi bil sposoben za delo, če bi bil v tem času v delovnem razmerju.

5. Delavci in drugi delovni ljudje nimajo pravice do nadomestila oziroma se jim ustavi izplačevanje nadomestila, če med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni:

- opravljajo samostojno gospodarsko dejavnost ali opravljajo delo, za katerega dobijo osebni dohodek, povračilo ali nagrado (za ves čas odsotnosti z dela);
- se brez upravičenega razloga ne odzovejo vabilu na zdravniški pregled ali pozivu zdravniškega konzilija (izplačevanje nadomestila se zadrži z dnem, ko je bil določen zdravniški pregled in vse dotlej, dokler se ne odzovejo vabilu);

- organ kontrole OZS oziroma skupnosti ali zdravnik ugotovijo, da ne upoštevajo navodil o zdravljenju in s svojim neprimernim vedenjem podaljšujejo svojo začasno delovno nezmožnost, oziroma če brez odobritve odpotujejo iz kraja svojega prebivališča (izplačevanje nadomestila se zadrži z dnem, ko je organ kontrole ugotovil kršitev in vse dotlej, dokler trajajo posledice takšnega ravnanja);

- če v roku 3 dni, ki je predviden v samoupravnem sporazumu o postopku uveljavljanja pravic, ne obvestijo zdravnika, ki je pristojen za ugotavljanje njihove začasne nezmožnosti za delo, da so zboleli (v tem primeru pridobijo pravico do nadomestila šele od dneva, ko izpolnijo svojo dolžnost);

- če opravljajo dejavnost s samostojnim osebnim delom s sredstvi občanov, zadržanost z dela pa nastopi v času, ko je njihova delavnica začasno zaprta (pravico do nadomestila pridobijo po preteku časa, za katerega jim je bilo dovoljeno začasno ustaviti delovanje, če še naprej niso sposobni opravljati svojega dela).

6. Kadar uporabnik uveljavlja zdravstveno storitev **drugače**, kot je določeno v samoupravnem sporazumu in drugih splošnih aktih skupnosti, je potrebno postopati tako:

- V osnovni zdravstveni dejavnosti zdravstveni delavec **takoj** zaračuna uporabniku eno zdravstvenih storitev, če gre za ponovitev prvega pregleda pri zdravniku, ki ni njegov izbrani zdravnik; preglede, ki po obsegu in številu niso predvideni v zagotovljenem programu zdravstvenega varstva, oziroma, če je uporabnik zahteval preiskave ali storitve, ki niso dogovorjene oziroma potrebne; prevoz z rešilnim avtomobilom, ki ni bil potreben, zobozdravstvene storitve, ortopedski in drugi pripomoček pred iztekom dobe trajanja.

- Če uporabnik zahteva napatnico, s katero bo uveljavljal pravico do zdravstvene storitve, za katere pa zdravnik ali konzilij zdravnikov ni ugotovil potrebe, **se na napatnici označi, da je samoplačnik (SMP 8), poleg tega pa mora zavarovanec podpisati izjavo v srednjem delu napatnice in napisati kraj in datum.**

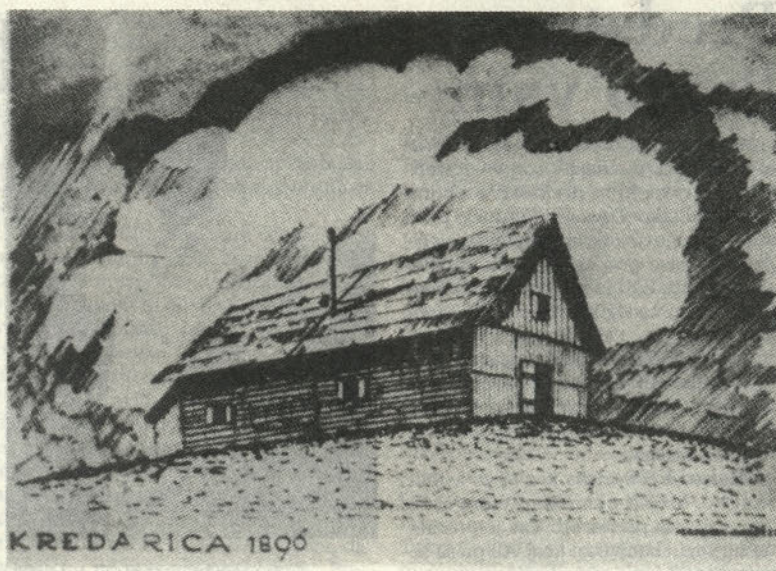
- Kadar gre za zahtevo uporabnika iz 2. točke priloženih navodil, je uporabnik dolžan podpisati izjavo v sredini napatnice in pripisati kraj in datum (kadar gre za koriščenje zdravstvenega varstva v bolj oddaljeni zdravstveni organizaciji).

- Za zobozdravstvene storitve in pripomočke iz nestandardnega materiala (druga alineja točke 2) se zaračunajo razlike v ceni direktno uporabniku takoj ob izvršitvi zdravstvene storitve.

- Za storitev iz točke 3 priloženih navodil zdravstveni delavci takoj zaračunajo uporabniku ceno zdravstvene storitve.

Samoupravni sporazum opredeljuje tudi materialne posledice TOZD, če bi delavci omogočili uporabnikom pridobitev pravice v nasprotju določil tega sporazuma, zato bo v takih primerih skupnost TOZD zmanjšala zneske povračila za opravljene storitve, za katere je bilo dogovorjeno, da bodo o pravnem izvajanju samoupravnega sporazuma o uresničevanju teh pravic po sprejetem programu nadzirali tudi odbori za samoupravno delavsko kontrolo OZS, zato je potrebno k izvajanju tega sporazuma pristopiti z vso odgovornostjo.

Dr. Marjan Hrušovar

TRIKRAT POVEČANI TRIGLAVSKI DOM, KREDARICA 2515 m

Veliko nas je že stopilo na vrh našega planinskega očaka, Triglava. Še veliko nam jih bo sledilo. Večina se nas je pred vzponom na vrh ustavila v Triglavskem domu na Kredarici. To je pravzaprav izhodiščna točka za vzpon na vrh. Zadnja postaja pred izpolnitvijo želja tistih, ki se z osvojitvijo vrha štejejo za pravega Slovence.

Odločili smo se, da objavimo članek iz Jeseniškega železarja, ki opisuje zgodovino Kredarice. In še to. V tretjo obnovo Kredarice smo tudi železarji Štor prispevali 400.000 din.

(op. ured.)

Med redkimi narodno zavednimi razumniki in prosvetljenci, ki so izšli iz slovenskega naroda, je bila stalno prisotna velika želja in vsakdanja življenjska potreba živeti svobodno visoko v planinskem svetu, kjer skalni vršaci prebadajo megle in oblake in se dotikajo samega neba. Pravi taki glasniki so bili pred več kot dvesto leti bohinjski kosezi, rudarji, tovarniki, lovci in pastirji, ki so vodili v gore na pobudo hromotnega barona Žiga Zoisa, lastnika bohinjskih fužin, domače in tuje raziskovalce naših najvišjih gora Balthasarja Hacqueta, Valentina Staniča, brata Jakoba in Janeza Dežmana iz Radovljice in mnoge druge.

Bohinjci so prižigali prve zelene luči po gorah in še prav posebej v Triglavu. Luka Korošec, rudar iz Koprivnice, ta vel'ki Jurjevec, je bil s svojimi prvi, ki je dal znak za nadaljnji razvoj planinstva pri nas. Prvi je pripeljal svoje na vrh premagane in ukročene gore 25. avgusta leta 1778, to je pred 205. leti. Od tedaj dalje so naši ljudje nenehno potrjevali pripadnost alpskemu narodu.

Za temi prvimi pogumnimi in neustrašenimi naskakovalci in osvajalci Triglava in drugih vrhov se je v več kot dvesto letih zvrstila še dolga vrsta drugih protagonistov našega ljudskega planinstva, plezalnega športa in alpinizma. Naš idrijski rojak, kustos ljubljanskega muzeja, Henrik Freyer, je pred 122. leti odkril našo čudovito alpsko dolino Vrata in markiral strmo in nevarno pot za nadaljnji razvoj planinstva in turizma v Triglavu in v njegovih višavah.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Iz dela osnovnih organizacij sindikata

TOZD TRANSPORT

Pri obravnavi gospodarjenja v svojem TOZD za prvo letošnje polletje so sindikalni aktivisti ugotovili ugodne rezultate in sprejeli zaključke, da se bodo v bodoče še aktivneje prizadevali za izboljšanje rezultatov poslovanja in gospodarjenja.

V zvezi s premaknitvijo časa oziroma prehodom na jesensko – zimski delovni čas predlaga izvršilni odbor OOS, naj bi se v DO organizirale širše razprave na samoupravnih delovnih skupinah. Sicer podpirajo stališča KO Železarne.

Osnovna organizacija je razpravljala o Pravilniku o delovnih razmerjih, predlagala dva člana za podelitev inter-nega priznanja samoupravljalca ter

imenovala Lojza Pavliča za kulturnega animatorja v svojem TOZD.

TOZD ENERGETIKA

Sindikata Energetike se je odločil predlagati tri svoje delavce – samoupravljavce za interno priznanje.

- IO je ocenil delo vodje TOZD v preteklem mandatu.

- Za delo v izmenah predlagajo »stari« delovni čas (6-14, 14-22 itd.).

- Za srečanje merilcev, ki bo na Jesenicah, imenuje IO OO S stičlanski odbor za pripravo (Blažun, Ojsteršek, Leskovšek).

- Sprejme se poročilo o stroških izleta in rekreativnem oddihu na Rabu (letos se ga ne bo udeležil noben delavec TOZD).

Komisija za informiranje

Predstav- ljamo vam

Mož z brki in brado ter resnim izrazom na obrazu izdaja strog vtis, predvsem človeka, ki se prvič sreča z njim. Vendar ni tako. Tovariš Plahuta je prav prijeten sogovornik in zunanji strog izgled le skriva pod kožo veselo in živo naravo. Leta 1981 je bil redno upokojen kot delavec v valjarni, kjer je bil zaposlen vse od leta 1947. Ima sina (tudi zaposlenega v Železarni), dva pridna vnuka in v lepem domu, ki se čudovito vklaplja v okolje, ženo Ivanko, ki mu v vsej njegovi še vedno veliki aktivnosti, pridno pomaga.

Železar: KS Svetina je z novo asfaltirano cesto, MERX-ovim Marketom in še čem doživela preporod. Vas je postala moderen, urbaniziran kraj. Ali pa se še naprej srečujete z težavami?

FRANC PLAHUTA

TRIKRAT POVEČANI TRIGLAVSKI DOM, KREDARICA 2515 m

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ko je po letu 1866 starosta slovenskih planincev in častni član slovenske planinske organizacije France Kadilnik začel z besedo in dejanji nakazovati potrebo po ustanovitvi slovenske planinske organizacije, so stvari dozorele. Komaj 26 let pozneje, 23. julija 1892, so trije zanesenjaki, Piparji – Korencan, Skof in Hauptman z vrha Stola zaklicali slovenskim planincem: »Vzdramimo se! Tuja roka zaznamuje in gradi po našem svetu planinska pota in postavlja planinske kočice in zavetišča!« Komaj leto dni za tem bodrilnim pozivom treh Piparjev iz Ljubljane so prav tam 27. februarja, pred devetdesetimi leti, ustanovili slovensko planinsko organizacijo SPD, katere prva velika in odgovorna naloga je bila izvrševati naloge in obveze redkih predhodnikov, naših prvih ljubiteljev in obiskovalcev gora, Luke Korošca, kustosa Freyerja, Franceta Kadilnika, Valentina Staniča, bratov Dežman in drugih, ki so »z uma svetlim mečem« in fizičnim delom sto in več let načrtovali razvoj in vzpon našega narodnega športa.

Dolgoletna predana skrb in velika želja po ustanovitvi samostojne slovenske planinske organizacije je naletela na brezmejno razumevanje in komaj 225 naših prvih planincev je z velikim odobravanjem in navdušenjem pozdravilo ustanavljanje posameznih planinskih društev v Kamniku, Mozirju, Gornjem gradu in drugod.

Že v naslednjem letu, leta 1894, so slovenski planinci slovesno otvarjali prve slovenske planinske postojanke na planini Lisec (1349 m) pod Crno prstjo in Molički planini nad Robanovim kotom pod Ojstrico. Led je bil prebit in tako imenovane slovenske klubovalne kočice so rastle lepše, večje in višje na vseh koncih našega planinskega sveta. Ko pa se je Jakob Aljaž leta 1889 pred 94. leti preselil na Dovje in postal triglavski župnik, so tudi v Triglavu v mogočnem žaru zablesteli nove zarje.

Za pet (5) goldinarjev je Jakob Aljaž kupil od dovške občine 9. septembra leta 1895 več oralo sveta na Kredarici v višini 2515 m, kjer se je odločil postaviti malo kočico, lesenjačo. Ta trden sklep in odločitev je Aljaž uresničil 7. avgusta leta 1895, ko so na vrhu Triglava otvarjali Aljažev stolp. Aljaž je v istem času gradil tudi Staničevo zavetišče tik pod vrhom Triglava, kjer je bilo v hudi uri prostora za dvajset skromnih ljudi, in prvo Aljažovo kočico v dolini Vrat pod mogočno severno steno Triglava, ki je tretja največja stena v vzhodnih Alpah. Prva Aljaževa kočica v Vratih je bila slovesno odprta 9. julija pred 87. leti. Ti uspehi so Aljaža opogumili, da je začel graditi tudi na Kredarici, kjer so novo Kredarico slovesno izročili namenu 10. avgusta 1896. To je bila vsekar velika in pomembna delovna zmaga in slavje, katerega se je udeležilo preko sto ljubiteljev in obiskovalcev Triglava. Aljaž in njegovi so tedaj zgradili tudi prvo, sicer primitivno, konoplino žičnico iz Gornje Krme, kjer so kuhali apno in sekali macesne za kočice vseh koč.

Obisk triglavskih višav in samega Triglava se je večal in množil iz leta v leto. Kredarica ni mogla prenočiti vseh številnih pohodnikov. Skrb Aljaža je postajala iz leta v leto večja. Planinsko društvo Ljubljana-matica se je leta 1908 moralo odločiti na osnovi pritiskov in prošelj številnih gornikov Kredarico povečati. Otvoritev nove Kredarice, sedaj imenovanega Triglavskega doma, je bila 8. septembra 1909, ob udeležbi številnih domačih in tujih gostov. Mala, stara lesenjača iz leta 1896 je dobila prizidek proti severu z novo kuhinjo, jedilnico, straniščem in z desetimi sobami. Prve večje povečave se je udeležilo preko 150 ljudi, sto od teh se je povzpelo tudi na vrh Triglava.

Triglavski dom, Kredarica je nujno potreboval drugo povečavo.

Po NOB so bili ustvarjeni novi, boljši pogoji za množičen razvoj ljudskega, rekreativnega planinstva in vzpon vrhunškega plezalnega športa in ekstremnega alpinizma. Slovesno so otvarjali novo, povečano in modernizirano Kredarico 8. avgusta leta 1954, ob udeležbi preko 400 planincev. Triglavski dom je dobil popolnoma drugo, mogočno podobo. V povečani Kredarici je lahko udobno prenočevalo preko 200 skromnih gornikov in po potrebi tudi več!

Triglavski dom, Kredarica bo tretjič povečan, posodobljen in moderniziran letos v jubilejnem letu, devetdesetletnici našega organiziranega planinstva. Za letošnji dan planincev, v nedeljo, 18. septembra 1983, bodo povečan dom izročili namenu. To bo vsekar velika in pomembna zmaga številnih delovnih kolektivov in gospodarskih organizacij, številnih ljudi in gornikov. To ne bo samo velik praznik PD Ljubljana – matica, temveč tudi slavje vseh slovenskih in jugoslovanskih ljubiteljev in obiskovalcev Triglava in sploh naših edinstveno lepih in mogočnih gora. To bo neminljivo bogato vezilo k jubilejnemu letu našega množičnega, rekreativnega planinstva, ki šteje sedaj že mnogo preko 110.000 aktivnih članov.

Uroš

Franc Plahuta: Seveda so še problemi znotraj KS in to kadrovski ter organizacijski. Včasih smo bili skupaj s štorsko KS, sedaj je vse od nas krajanov samih odvisno, kako bo šlo naprej. Sam opravljam funkcijo predsednika Komiteta za SLO-DS pa so mi razne težave zato še temboj znane. Urbaniziran kraj, kot ga imenuješ, to pač še ne more biti, dokler v celi KS ne bo vsaj enega telefona. Prvi najbližji aparat je v Šentjanžu, pri Pungert, in tja se tudi zatekamo v sili. Skratka, še bo treba zavihati roka ve v prid kraju.

Železar: Si lovec in gospodar Vrnčevega doma, ki ga imate lovci sedaj v upravljanju. V Štorah imamo precej strastnih ribičev, kako je s to »strastjo« pri lovcih ne vemo, ker se kot družina šele v zadnjem času predstavljate širši javnosti.

Franc Plahuta: Lovec sem od leta 1969. Prej mi služba in delo doma to nista dovoljevala. Stanujem takorekoč sredi revirja pa mi lovstvo pomeni prijetnega konjička. Vendar lov ni samo pokanje po gozdovih, kot ljudje zmotno mislijo. Koliko ur s krmljenjem divjadi pozimi, pripravo hrane in krmišč, opa-

zovališč, na leto izgubi pravi lovec v skrbi za živali v naravi, tega ljudje ne vedo.

Pri odstrelju je treba žival oddati. Lovska strast ne pomeni ubijanje, temveč opazovanje in zasledovanje, skratka spremljanje in selekcioniranje gozdné faune, v skladu z lovsko etiko.

Naša družina Bojansko-Štore, je dobila Vrnčev dom v upravljanje. Seveda imam kot gospodar dovolj dela z oskrbo in drugim delom, pomaga mi žena in člani lovske družine. Opremo za spodnje prostore smo dobili od SKIMC (stari internat) in tako razpolagamo z 11 posteljami v dveh sobah. Vsak drugi petek v mesecu imamo tu lovska posvetovanja, drugače pa semkaj radi družajo člani raznih organizacij in društev, obrambe, Milice – in jih dobrodošlo sprejememo. Moram priznati, da imam pestro in zanimivo življenje.

Če bi želel še kaj dodati za konec, me vprašate? Da, le tole: življenje v Železarni me še vedno zanima, zato bi prosil za redno dostavo lista ŠTORSKI ŽELEZAR! Dobrodošli na Vrnčevem domu, domu lovcev.

Jok

Pomen lovstva

Kot je bila naša skupna ugotovitev na letni konferenci, (o tem jo poročal članek tudi v Štorskem železaru) smo bili štorski lovci v preteklosti manj znani v kraju od drugih organizacij in društev v KS Store in KS Svetina prav zato, ker naše dejavnosti nismo »obelodanjali« širši javnosti. V bodoče bo to drugače in že tale drugi članek, objavljen v Železaru, naj služi kot vpogled v delo in cilje našega 42 članskega kolektiva. Hkrati dajemo ob koncu članka odgovor na sestavek planinca z oznako A (Železar št. 11, str. 7), ki se je s pompozno ihto sprivil nad lovsko družino z verjetno željo zavesti bralce našega lista in lovce očrtni.

Delovanje lovske družine Bojansko-Štore sega v leto 1945, ko je socialistična revolucija dala delovnemu človeku med drugim tudi enakopravno možnost udeleževanja v lovstvu. Ves po vojni čas se je lovstvo v Sloveniji in Jugoslaviji strokovno vodilo na podlagi znanstvenih dognanj o življenju divjadi in medsebojni povezanosti z okoljem, v katerem živi.

Danes je lov presegel športne okvire, saj je že postal pomembna gospodarska dejavnost, ki od lovcev zahteva veliko napora in marljivosti. Lovstvo v sedanjem času prvenstveno zahteva zagotavljanje možnosti za uravnovešeno rastlinskega in živalskega sveta. Iz te osnovne naloge izhaja potreba po

znanju, ki ga mora obvladati vsak lovec, da bo znal kot gojitelj pravilno po potrebi hraniti divjad, na pravih mestih postavljati lovske naprave (krmišča, solnice, obore, preže) in pravilno oceniti divjad, da bo znal v pravem trenutku ukrviti prst na sprožilcu puške. Znanje je potrebno ves čas obnavljati z novimi spoznanji, kot se tudi stalno spreminjajo življenjski pogoji v naravi. Na žalost so med nami tudi ljudje, ki hočejo samo pleniti in zbirati trofeje. Takšni so nezazeleni v lovskih vrstah in zato jih iz njih izločamo, saj mečejo slabo luč na celotno lovsko organizacijo.

Zaradi tega poskušamo ugotoviti pri prosilcih za vstop v lovsko družino njihov resničen interes za varstvo in gojitev divjadi ter gospodarjenje z njo, njihovo ljubiteljsvo do čiste narave že v kandidatni in pripravniški dobi. Kdor teh osnovnih zahtev ne izpolnjuje, ne more postati lovec. Nesporna je vloga lovstva v konceptu SLO-DS. V resnejši situaciji, ob grožnji vojne, dobi že obožena formacija lovcev pomen obrambne enote, ki postane istočasno važen faktor v smislu gojitve divjadi za prehrano prebivalstva. Podrobnejše naloge imamo opredeljene v našem obrambnem načrtu, ki je del obrambnega načrta krajevne skupnosti.

Tudi lovci LD Bojansko-Štore v največji možni meri izpolnjujemo naloge, (Nadaljevanje na 7. strani)

Lovska preža v Žlajfi – Laška vas

XIII. srečanje RVS Jugoslavije

Naš bivši sodelavec Rozman Franc, sedaj zaposlen kot varnostni inženir v Zlatarni Celje, je bil udeleženc XIII. srečanja rezervnih vojaških starešin Jugoslavije v Vršču. To tradicionalno vsakoletno srečanje za Dan borca je posebno doživetje. Poprosil sem ga, naj te vtise objavi v našem glasilu. Rad se je odzval povabilu in v nadaljevanju objavljamo njegov zapis s tega potovanja. Naj še povemo, da je bil tov. Rozman delegat občinske konference rezervnih vojaških starešin občine Celje.

(op. urednika)

V sestavi slovenske delegacije severo-vzhodnega predela Slovenije rezervnih vojaških starešin smo se v Celju zbrali delegati občinskih konferenc Celje, Laško, Šmarje pri Jelšah, T. Velenje, Sentjur, Mozirje, Šoštanj in Zasavje.

Avtobus, ki je imel svojo izhodiščno točko v Mariboru, se je s postankom v Celju ustavljal še v Brezicah. Pot nas je nato vodila po avtocesti do Beograda. Vsa prostranstva ob avtocesti so krasila zelena koruzna polja na eni strani, na drugi strani pa se je v lahkem vetru upiralo bogato pšenično klasje. Kmbajni so na mnogih krajih s svojim ropotom parali to idilo.

Od Beograda naprej nas je pot vodila preko Pančeva, B. Karlovca, Uljme, Vlajkovca do Vršca. Ko smo po avtokarti spremljali našo pot in se vse bolj bližali našemu cilju, se nam je kar nekaj odmakal, čeravno tega v prostranstvu ravnine nismo mogli niti opaziti.

V Banatskem Karlovcu nas je čakalo prvo presenečenje. V mali občestni vasi nas je pričakala predhodnica v sestavi dveh zapravljičkov. Na enem od teh je bil klasičen banatski ansambel, na drugega pa so posadili našega vodjo poti. V zamenjavo smo v avtobus prevzeli njihovega vodjo protokola. Ker se hitrost konjičkov ni dala primerjati s hitrostjo avtobusa, nas je nekoliko stisnilo vprašanje, kdaj bomo s takšno hitrostjo prišli do cilja, saj je bilo računajoč po karti še kakšnih 20 kilometrov do Vršca. Poleg tega je pričel šofer zma-

jevati z glavo, saj mu je že gorela kontrolna lučka za bencin.

Po slabem kilometru negotovosti je za ovinkom čakalo drugo presenečenje. Vaščani Uljme so nas pričakali polnoštevilno in nam zaželeli dobrodošlico. Poleg starega slovanskega običaja pogostitve s kruhom in soljo, kar so nam ponudile prikupne mladenke v narodnih nošah, ter kratkega nagovora je sledila še pogostitev s kulturnim programom tamkajšnje folklorne skupine. Predstavniki naše delegacije so se nato poklonili spominu padlim pred njihovim spomenikom. Po krajšem postanku smo se morali posloviti.

Naslednje presenečenje so nam pripravili krajanji Vlajkovca. Prisrčnost, domačnost in prijateljstvo je izžarevalo iz oči in lic domačinov. In zopet dobrodošlica in pogostitev z barvitim folklornim ansamblom. Žal je tudi to snidenje bilo prekratko. Dvoje kratkih srečanj je z naših lic odgnalo utrujenost, saj smo za sabo že imeli 650 km poti, hkrati pa zopet vzbujalo nekakšen nemir, kaj nas šele čaka v Vršču. In res, meščani Vršca niso želeli zaostajati v njihovi značilni gostoljubnosti.

Po sprejemu pred novim hotelom SRBIJA, odprtim pred desetimi dnevi, smo se razmestili po sobah, vendar časa za počitek ni bilo. Čakal nas je sprejem v prostorih občinske skupščine in nato na Medobčinski konferenci Zveze rezervnih vojaških starešin Vršac. Seznanili so nas s svojim progra-

mom dela, pomembnostmi in vlogo njihove organizacije, ki zavzema pomembno mesto v družbeno-političnem življenju kraja. Priznati je treba, da tudi na tem področju prednjačijo pred nami in da bi se od njih lahko marsičesa naučili. Na koncu smo prejeli spominska darila, slike mladih ustvarjalcev – šolarjev.

Sledila je večerja v istem hotelu, kjer smo se nastanili. Naši sogovorniki so bili v večjem številu udeleženci NOB, ki so se v zaključnih borbah v sestavi vojvodinske brigade borili v severnem predelu Slovenije in so jim naši kraji nekoliko poznani oz. ostali v spominu. Nikakor se nismo mogli znebiti vtisa, da je v pogovoru izžarevala domačnost, gostoljubnost, vsekakor pa na prvem mestu bratstvo in edinstvo. Ob tem naj navedem primer, da v teh posameznih krajih živi v skupnosti tudi do 18 različnih narodnosti in da so tako složni, da praktično ne poznajo problemov. Prepričan sem, da jim lahko to zavidamo. Za popestritev večera je poskrbel še domači ansambel s poznanim pevcem Čobijem na čelu. Dolga pot je kljub pestrosti večera opravila svoje. Vsi smo si želeli počitka.

Drugi dan nas je z ulic Vršca pregnal naliv. Toda tudi tokrat so se gostitelji hitro znašli in nam razkazali slikarsko galerijo. Nato je sledila proslava na dvorišču Očesne klinike, od koder je tov. TITO vodil zaključne operacije za osvoboditev Beograda.

Po ogledu znamenitega parka nam je zaželel dobrodošlico mešani mladinski pevski zbor, ki je na tekmovanju pevskih zborov Srbije zasedel prvo mesto. Zatem je sledil ogled Vršaških vinogradov, ki merijo nič več in nič manj kot 15000 ha. Ogled druge največje vinske kleti v Evropi z zmogljivostjo 2000 vagonov vina, kjer vsako leto napolnijo 24–26 milijonov litrov znanega banatskega rizlinga, je na nas napravil poseben vtis. Po degustaciji – pokušnji vin je sledil ogled tovarne zdravl HEMOFARM. Vse novogradnje so razprostrte na večjih površinah in ne silijo v višino. Izgleda, da zaenkrat še ne čutijo potre-

be po racionalnem izkoriščanju površin in prostorskem načrtovanju izgradnje, kar nas v Sloveniji že nekaj časa pesti.

Kjerkoli smo se ustavili, smo bili deležni izrednega gostoljubja, tovarštva in prijateljstva, brez kakršnihkoli formalnih protokolov. Pogovori so tekli tako, kot da smo stari znanci, da nima ničesar prikrivati ali se komurkoli izmikati. To se je zrcalilo na vseh področjih in ravneh. Po kosilu, ki so nam ga pripravili, ni manjkalo pozornosti in povezave z domačini.

Popoldne je sledil že več kot potreben počitek in tako »smo položili naša telesa v vodoravno lego«. Na večer smo se odpeljali na griček nad vinogradi (nižji od Svetine), od koder se je razprostiral pogled na plantaže vinogradov. Ob tabornem ognju je spregovoril komandant južnabanatskega odreda. Tokrat so se nam pridružili poleg domačinov-gostiteljev če člani ZRVS iz sosednjih Alibunara in Plandišta. Ponovno so bili potešeni že itak obremenjeni želodci z domačimi specialitetami. V zabavnem programu so poleg odličnih folklornih skupin sodelovale tudi skupine s posebej pripravljenim programom za nas, goste. Res, vse priznanje gostiteljem.

Tretjega dne nas je v zgodnjih jutranjih urah pot vodila proti Fruški gori, k Iriškemu vencu. Zvesti gostitelji so tudi tokrat prišli na kraj slovesa. Stiski rok tovarišev so povedali vse.

Kaj hitro smo prispeli v Beograd in ga obšli po obvoznici. Ko smo se vzpenjali proti Iriškemu vencu, so nas hribočki in dolince spomnili na naše domače kraje. Prečudoviti gozdovi polni lipe, ki je še cvetela, so dali celotni panorami še prav posebno idilo.

Na proslavi na Iriškem vencu so govorniki v govorih poudarjali pomen bratstva in enotnosti, kar je v sedanjem času izredno pomembno tudi za lažje premagovanje gospodarske situacije.

Po končani proslavi nas je pot vodila domov, bogatejša za vsa doživeta spoznanja.

Franc Rozman

Pomen lovstva

(Nadaljevanje s 6. strani)

ki jih imamo zadane v letnem in petletnem lovsko-gospodarskem načrtu. Ta je verificiran v občini Celje in usklajen s smericami Lovske zveze Slovenije. Te naloge celo presegamo, saj smo lani presegli finančni načrt odstrela srnjadi, kar je gospodarsko zelo pomembno, saj gre večina divjadi v izvoz.

Odločili smo se, da še bolj oživimo in popestrimo družabno življenje v naši LD. Pogoj za to je bila pridobitev društvenih prostorov, kar nam je idealno uspelo s pridobitvijo Vrnčevega doma na Svetini, katerega gospodar je postal Plahuta Franc, ki izredno vestno in požrtvovalno izpolnjuje svoje naloge. Zob časa je dom že dobro načel, zato smo se pridno lotili obnove in sedaj po nekaj delovnih akcijah ima dom že drugačno podobo, tako zunaj kot sami prostori. Oskrba in vzdrževanje doma sta vezana na določene stroške, saj je potrebno plačati porabo vode, elektrike, največji strošek pa so drva, pri tem naj ne omenim aktivnosti lovcev, katerih delo je brezplačno in prostovoljno. Jasno je, da je za koriščenje doma potrebna odškodnina, kar nikakor nočejo razumeti planinci iz Štor, ki si dom, po vsem seže, kar lastijo. Res so dom zgradili železarji, tudi člani naše družine so sodelovali, kajti več kot 80 % naših lovcev je zaposlenih ali bilo upokojenih v železarni; vendar smo ob sprejemu doma videli, v kakšno breme je postal Železarni. Dokler je dom upravljala Železar-

na, so ga lahko nekateri koristili, kolikor so hoteli, vlagali vanj predvsem delo, malo ali pa nič. Govoriti o tem, kako bi lahko dom prevzeli, je lahko, realizirati želje in gospodarsko ravnati z domom, pa je nekaj povsem drugega. To je možno ustvariti le ob dobro organiziranem in discipliniranem delu, kar smo lovci dokazali, da zmoremo. To potrjuje tudi pohvala s strani ZZB NOV Štore, ki so bili organizatorji izgradnje doma Franja Vrnčeva in prvi lastnik. Vsakomur mora biti jasno, da ne bomo delali in plačevali stroškov za drugimi, ki bi se prišli poveselil v naš dom. To so do sedaj razumeli vsi koristniki, razen planincev iz Štor. Mi imamo gotovo svoje probleme, planinci pa, kot izgleda, še večje pri svojem organiziranju in jih najraje ne rešujejo preko nas. Z vsemi ostalimi društvi imamo dobre odnose, dejavnost planincev pa je celo istovetna z enim od ciljev naše dejavnosti, vendar na žalost ne najdemo skupnega jezika, kar se ni zgodilo prvič. Morda imajo tudi nekaj slabe vesti, ali pa ima članek v Železarju še kakšen drugačen nelep namen, saj je pisec ostal anonimni.

V mesecu septembru bomo v okviru krajevnega praznika razvili svoj prapor, kar je še eno potrdilo zavzetega dela lovcev v naši družini. Ob tej priliki se zahvaljujemo Železarni Štore za pomoč, kakor tudi vsem simpatizerjem lovstva za njihove prispevke.

Zapušek Damijan

SOS za drvarnice

19. avgusta so se skupaj s predstavniki krajevne skupnosti Štore sestali stanovalci zgradbe Štore 11. da bi poskušali rešiti že veliko let nazaj »nerešljivo« vprašanje podirajočih se barak – drvarnic ob njihovi stavbi.

Gre za dvanajst utic, ki jih stanovalci uporabljajo za shranjevanje kuriva, ker so stare, dotrajane kleti za ta namen pač premajhne. To pereče vprašanje je bilo že ničkolikokrat na dnevnem redu sestankov organov krajevne skupnosti, ki so ga potem posredovali vsakokrat naprej na samoupravno stanovanjsko skupnost v Celju, ki ima v svojem lastništvu tudi omenjeno hišo in s tem seveda tudi njeno vzdrževanje. Predstavnike SSS smo v zadnjih nekaj letih vabili na seje, kjer je bil na dnevnem redu prav ta in podobni problemi. Vedno se je zataknilo ob večnem vzroku, ki so ga navajali odgovorni ljudje skupnosti: »Ni denarja.«

Zelo prizadeven predsednik hišnega sveta Štore 11, Franci Tržan, kot tudi njegovih 11 sostanovalcev pa se ne more sprijazniti s takim odgovorom. Išče načine, da bi ljudje prišli do spoštljivejših shramb – barak, ki so jim nujno potrebne. Zdajšnja slika je kaj klavrna; kot lahko vidimo, drvarnice kvarijo videt okolja, poleg tega so še nevarne. Okoli se podijo otroci: do nesreče do

Barake – drvarnice za hišo Štore 11 (foto Arzenšek)

sedaj, hvala bogu, še ni prišlo. V sili vrag muhe žre; tako so si nekateri stanovalci poskušali natrpati premog v miniaturne kleti ob vratca za čiščenje dimnika, torej je nastopil še problem protipožarne varnosti.

Svet skupščine KS bo na prihodnji prvi seji še enkrat obravnaval vprašanje in poskušal preko svojih programov investiranja pomagati prizadetim stanovalcem hiše Štore 11, vendar je v naprej jasno, da krajevna skupnost ne bo sama zmogla investicije za postavitve 12 barak ali zidanih prostorov. Pravi naslov za rešitev tega problema je pač tam, kamor stanovalci odvajajo denar od stanarin, in to je SSS Celje. Žal še vse prevečkrat ob financiranju manj potrebnih stvari pozabljamo na malega človeka, delavca, vzporedno s tem pa na njegove najnujnejše potrebe...

Jok

Kadrovske vesti

V mesecu juliju so bile v naši organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

Novi člani naše delovne organizacije:

Čolič Antonija, NK delavka – komunalna; Gorinšek Niko, KV avtomehaničar – TT montaža; Bokulič Damir, NK delavec – Valjarna I; Pergamož Silvo, NK delavec – TT montaža; Novak Slavko, KV predelovalec kovin – Jeklovlek; Gradič Janez, VS ing. strojništva – Priprava vzdrževanja; Simončič Robert, KV prodajalec el. stroje – TT skladišče; Kumberger Marija, SS ekonom. tehnik – DS za finance; Pajk Angela, SS ek. tehnik – DS za finance; Užmah Darja, SS uprav. administrativni tehnik – DS za IR; Ramšak Bogomir, KV prodajalec – TT skladišče; Žagar Alojzija, KV prodajalka – TT skladišče; Kevljanin Jasmin, KV finomehanik – merilna sl.; Arzenšek Vojko, VS dipl. ekonomist – DS za finance; Plank Renata, SS upr. administrativni tehnik – DS za komerc. posle; Rupnik Franc, KV el. mehanik – elektroobrat; Tržan Božo, KV orodjar – MO orodjarna; Horvat Aleksander, NK delavec – TT montaža; Doberšek Janko, KV strugar – MO litina; Renčelj Vasja, KV orodjar – MO litina; Galuf Janja, SS uprav. administrativni tehnik – Jeklarna; Talič Redžep, KV mizar – Valjarna I; Talič Alojz, KV mizar – Valjarna I; Selič Marko, KV str. ključ. – Jeklovlek; Pinter Rafael, KV stroj. ključ. – VTS; Verdinek Roman, KV stroj. ključ. – TT obdelava; Kovač Aleksander, KV valjavec kovin – Valjarna II; Majerič Josip, KV strugar – MO litina; Žavski Janez, KV str. ključ. – TT obdelava; Jelenc Pavel, KV strugar – MO valji; Bračko Franc, KV valjar – Valjarna II; Medved Anton, KV el. mehanik – TT montaža; Zalokar Simon, KV str. ključ. – Energetika; Podgoršek Anton, KV strugar – TT obdelava; Barič Zvonko, KV strugar – MO valji; Žolger Majda, SS ekonom. tehnik – DS za komerc. posle; Kačičnik Helena, SS ekonom. tehnik – Transport; Fajš Janko, KV stroj. ključ. – Jeklovlek; Kočet Ivan, NK delavec – Livarna II; Mlakar Branko, KV rezkalec – MO litina; Polančec Josip, VS ekonomist – TT prodaja; Hribnik Sonja, SS ekonom. tehnik – TT prodaja; Omerzel Marija, SS upr. admin. tehnik – DS za EO; Lubej Hermina, KV kuharica – DPG; Skurnšek Sonja, KV kuharica – DPG; Gajič Rademanko, KV livar kalupar – Livarna I; Antlejš Janjo, KV stroj. ključ. – Livarna II; Vulin Nenad, KV livar kalupar – Livarna II; Mustafič Nijaz, NK delavec – Valjarna I; Kunej Roman, KV finomehanik – Jeklovlek; Kolar Zdravko, KV voznik – avtomehaničar VTS; Leskovšek Zvonko, KV stroj. ključ. – mehanična; Gjerkeš Zlatko, KV strugar – mehanična; Otorepec Avgust, KV predelovalec kovin – Valjarna I; Mešinič Fikret, NK delavec – Transport; Vovk Vojko, KV strugar – MO litina; Zidar Josip, KV str. ključ. – TT obdelava; Softič Sejad, NK delavec – El. plavž; Žerak Slavko, KV stroj. ključ. – Jeklovlek; Glišič Radovan,

NK delavec – Jeklarna; Majić Zdenka, NK delavka – komunalna; Palčnik Boris, stroj. livar in jedrar – Livarna II; Mlakar Jože, NK delavec – Jeklovlek; Brkič Hasan, KV livar kalupar – Livarna II; Bojanič Danko, KV valjavec – Valjarna II; Matej Janez, KV avtoklepar – Jeklovlek; Mlakar Nevenka, SS kemijski tehnik – kem. laboratorij; Hotko Emil, VS ing. strojništva – TT priprava; Koželj Marko, KV livar kalupar – Livarna II; Bedenik Cveto, KV stroj. ključ. – Mehanična delavnica; Potočnik Mihael, NK delavec – Jeklovlek; Ferme Jakob, NK delavec – Valjarna II; Hadžić Sadik, PK elektrovarilec – Mehanična del.; Frangež Karel, NK delavec – TT skladišče; Milojevič Radenko, KV rezkalec – Mehanična del.; Bašič Safet, KV valjavec – Valjarna II.

V JLA so odšli:

Grabner Roman, dipl. ing. strojništva – Valjarna II; Jagarčec Damir, KV strugar – mehanična; Bukšek Jožef, KV stroj. ključ. varilec – mehanična; Smole Andrej, KV stroj. ključ. varilec – mehanična; Jagodič Jože, KV monter ogrevalnih naprav – mehanična; Vrečko Jože, KV ključavničar – energetika; Smole Milan, KV el. mehanik – merilna služba; Zajc Mojmir, KV livar kalupar – Livarna II; Ploštajner Dušan, strojni tehnik – Livarna I; Brečko Branko, voznik viličarja – Jeklovlek; Tratnik Silvo, NK delavec – Valjarna II; Frece Franc, NK delavec – Valjarna II; Košir Anti, KV stroj. ključ. – Valjarna I; Gajšek Albin, NK delavec – el. plavž; Mastnak Vinko, dipl. ing. strojništva – TT priprava; Korošec Jožef, PK delavec – Livarna II; Trupej Ivan, varilec – Valjarna II; Rataj Janez, KV mehanik kmet. strojev – Valjarna I; Kunštek Vinko, KV stroj. ključ. – TT obdelava; Obrez Stefan, KV rezkalec – mehanična; Šoba Drago, KV rezkalec – mehanična; Radič Slobodan, KV ključavničar – Livarna I; Mastnak Janko, ing. strojništva – TOZD MO; Štefančič Robert, KV električar – el. obrat; Krajnc Marjan, dipl. ing. el. tehnike – DS za EO.

Zaradi kršitve delovnih obveznosti so odšli:

Šešerko Robert, NK delavec – VTS; Dizdarevič Mehmed, NK delavec – Valjarna II; Zečiri Hajdin, NK delavec – Livarna II; Vrečun Branko, PK delavec – Livarna II; Dabič Milomir, NK delavec – Valjarna I; Velič Fikret, NK delavec – Valjarna I; Karupovič Rasim, NK delavec – Valjarna I.

Z rednim odpovednim rokom so odšli:

Bele Daniel, KV ključavničar – mehanična; Starlekar Franc, delovodja – mehanična; Nikolič Milutin, KV strugar – MO valji; Skaza Darko, KV prodajalec – komerciala; Praznik Konrad, maturant gimnazije – skladišče; Kostadinov Cvetan, dipl. ing. metalurgije – Livarna I.

Zaradi negativne ocene v poiskusni dobi sta odšla:

Čoh Zvonko, NK delavec – Valjarna II; Mičič Miladin, KV voznik motornih vozil – Jeklarna.

UPOKOJENI

BOBNIČ Jože, rojen 20. 4. 1928, stanujoč Laška vas 2e, p. Štore. V naši DO se je zaposlil leta 1952 kot vlagalec gredic v valjarni. V istem obratu je opravljal dela na različnih delovnih mestih, nazadnje kot pulstist.

31. 7. 1983 je bil redno upokojen.

STOJAN Franc, rojen 26. 7. 1927, stanujoč Zlateče 3, p. Šentjur. V železarni se je zaposlil leta 1947 kot žerjavovodja v valjarni. Zaradi zdravstvenih razlogov je bil leta 1966 premeščen v nadzorno službo na dela in naloge čuvaja. Dela čuvaja je opravljal vse do upokojitve.

31. 7. 1983 je bil redno upokojen.

ŠEŠERKO Kristina, rojena 4. 6. 1932, stanujoča Cankarjeva 9, p. Celje. V Železarni Štore se je zaposlila leta 1950 kot obračunar zaslužkov v obračunski službi. V obračunski službi je opravljala še dela knjigovodje in nazadnje referenta za TOZD in DS.

31. 7. 1983 je bila redno upokojena.

Zahvala

Zahvaljujem se sodelavcem in obratovodstvu TOZD valjarne na izmeni Pušnik za lepo in drago darilo ob odhodu v pokoj. Slovo je bilo prisrčno, zame težko, ker smo toliko let preživeli skupaj.

Za naprej vam želim, da bi uspešno poslovali in imeli mnogo uspehov.

Stanislav Pustivšek

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega moža

FRANCA SENIČARJA

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna hvala upravi in sindikatu Železarne Štore za darovano cvetje, godbi ter tovarišem iz valjarne in ribiške družine za poslovilna govora.

Lepa hvala zdravniškemu osebju za pomoč in lajšanje bolečin pokojniku na njegovem domu.

Zalujoča žena Katarina in družina Platovšek

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

ANDREJA BIKOŠKA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znanecem za darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujemo OOOZ Železarne Štore, govorniku in godbi na pihala.

Zalujoči žena Marija, sinovi Andrej, Cvetko, Ernest ter hčerki Sonja in Marjanca

Zakaj?

Kot star upokojenec dobivam Štorskega železarja na dom po pošti, za kar se vam najlepše zahvaljujem, saj me še vedno zanima, kako delate, posebno na Plavžu, kjer sem bil zaposlen zadnjih 10 let. Še bolj bi bil zadovoljen, če bi Železarja redno prejemal, ker so v njem dostikrat važne informacije, kot npr. v zadnjem, ki sem ga prejel 3. 8. 1983, v katerem je bilo objavljeno praznovanje občinskega praznika občine Celje, 20. julija, 23. julija srečanje borcev, 30. julija srečanje upokojencev Železarne Štore. Kaj mi vse to koristi, ko sem Železarja z vsemi temi obvestili prejel šele 3. 8. 1983, ko je bilo prepozno za vse skupaj.

To stvar si predstavljam čisto drugače. Mislim pač: če me poprej, ko je bilo treba delati udarniško, niso nikdar pozabili obvestiti – sodeloval sem pri graditvi ozkotirne železnice, stadiona na Lipi, vodovoda iz Žeraviš in še pri raznih drugih akcijah – bi si tudi sedaj, kot upokojenec, zaslužil vsaj malo pozornosti.

Da ne bom samo kritiziral, se ob tej priliki zahvaljujem organizaciji ZB in Društvu upokojencev za obvestila o izletih, katerih sem se tudi udeležil. Posebno lepo je bilo na Plitvičkih jezerih, pa tudi Petrove gore ne bom pozabil.

Želim, da bi me Štorski ŽELEZAR bolj redno obiskoval, ne tako kot doslej, ko dobim včasih po tri skupaj, pa je še najnovejši z zamudo.

Mnogo uspehov pri delu, posebno še mojim sodelavcem iz Plavža, želi osamljeni upokojenec

Franc ROMIH

Zahvala

Ob odhodu v pokoj se prav lepo zahvaljujem vsem sodelavcem kalibrirnice in obratovodstvu Valjarne I za lepo darilo. Obenem želim vsem obilo uspehov pri nadaljnjem delu.

Milka Sajovic

ŠTORSKI ŽELEZAR – Glasilo OZD Slovenske železarne ŽELEZARNA ŠTORE – Izhaja dvakrat mesečno – Uredniški odbor: Gradišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing. Kavka Franc, Renčelj Vlado, Kocman Vojko, Zelič Franc, ing. Verbič Stane – odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) – Tisk: AERO Celje – TOZD grafika – Rokopisov ne vračamo.